

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația

PLAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV. — TELEFON 226.

Abonament anual 960 lei.

Pentru streinătate 800 lei.

Asunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuți, cetățene, și pentru tine, la libertate, legalitate și cinste.

Soyez les bien-venus, frères latins! Bine ați venit Frați Latini!

Salutul Uniunii femeilor române.

Astăzi reprezentanții presei latine, reprezentanții țărilor latine din Europa și de peste Ocean, se abat în orașul nostru, calcă pe pământul strămoșilor noștri, care a fost robit optsprezece veacuri.

Cu inima plină de dragoste caldă, întâmpinăm pe frații și surorile noastre venite din toate depărtările și le transmitem nemărginita noastră bucurie și mândria ce umple sufletele noastre, mulțumindu-le pentru această sărbătoare a neamului latin, de care am fost și noi împărtașiți.

Nu vom uita acest ceas înălțător, care ne fu acordat, și în numele femeilor române din toată țara, venim înaintea Voastră roșind cu tot entuziasmul rasei latine:

Vive la rayonnante Italie, terre sacrée de nos ancêtres; vive la genereuse et glorieuse France, vive la noble Espagne et la brave Portugalie; vive l'eminente et infatigable latinite d'outremer.

Maria B. Baiulescu
președintă.

Latina gens

Basilii Alecsandri.

Romaniensis P. Ælæ Carmen Gentis Latinae ab Ioanni Cotovo, Romaniensi Magistro latine redditum.

Latina gens regina est
Inter mundi magnas gentes
Divinam fronte stellam fert
Lucens temporibus aeternis.

Fortuna ejus semper prorsum
Magnificos dirigit passus
Procedit gentibus aliis
Ea, post se lumen fluens.

Latina gens et virgo est
Dulcedine suava, rapiente
Meantem barbarus salutat
El flectit genu appetens.

Formosa, viva, subridens
Caelo sereno, splendido
Spectatur sole, smaradino
Lavatur in mari.

Latina gens terrestribus
Scatet thesauris multoque
Eos laetissima dividit
Cum caeteris sororibus.

Irrat' autem horrenda est
Cum ejus dextra salvatrix
Tirranidem saevam ferit
Suoque pro honore luctat.

Die illo judicii
Cum in caelo coram Deo
Latina gens rogabitur:
Quid hac in terra fecerit?

Alte clareque respondebit:
„Quauidiu in mundo steti
„In suo vultu-admirante
„Te Deum, Te representavi!”

(Hoc carmen scriptum est versus jambico quaternario (1892). Musica Ioanni Coslesco. Romaniensi Magistro Musicae (1892).

Cetățeni!

Congresul presei latine s'a întrunit la București, Participă peste 100 oaspeți, reprezentanți ai marilor ziare din toate țările latine din Europa și America.

Joi în 6 Octomvrie la ora 11 în trecere spre Bran, Câmpulung, ei vor face un scurt popas și în Braşov.

Cetățenii oraşului Braşov — Români, sau neromâni, sunt datori să și arate simțul lor de ospitalitate printr'o călduroasă primire și tot atât de călduroasă manifestație față de cei mai genuini reprezentanți ai rasei latine.

Pentru Români, aceasta este o datorie a conștiinței lor românești, pentru neromâni o datorie față de țara în care trăesc, un obligament față de cetățenii lor români — și o delicată atențiune față de oaspeții noștri.

Fac un călduros apel la toți cetățenii acestui oraș, ca în dmineața zilei de 6 Octomvrie să arboreze s'eagul național sau și alte s'eaguri ale popoarelor latine și să pavoazeze ferestrele și balcoanele caselor lor.

De asemeni să participe în număr cât mai mare la primire pe Strada Fântânii, Boulevardul Regele Ferdinand și pe Strada Lungă.

În fine atrag atențiunea cetățenilor, că steagurile murdare, decolorate, fășii de hârtie, etc., formează o directă sfidare a intențiunilor noastre de bună primire, și că astfel de steaguri vor trebui înlocuite.

Braşov, la 3 Octomvrie 1927.

Primar: Dr. Moga.

Ne-au sosit frații iubiți!

Membrii congresului presei latine sunt astăzi oaspeții oraşului nostru. Braşovul va avea deci fericirea să se bucure de vizita pe care i-o fac purtătorii cuvântului, sentimentului și civilizației latine.

Oaspeți scumpi, frați dragi!

Franța, Italia, Spania, Portugalia și toate statele Americii de sud, ai căror cetățeni sunt urmașii neamului care stăpânea odată lumea întreagă, au venit să facă vizită, să-și cunoască frații pe cari legiunile lui Traian i-au lăsat ca păzitori ai culturii latine în Orientul, din care pornea puhoiul atâtor popoare barbare.

Zi mare pentru oraşul nostru, zi sfântă și de frățească serbătoare.

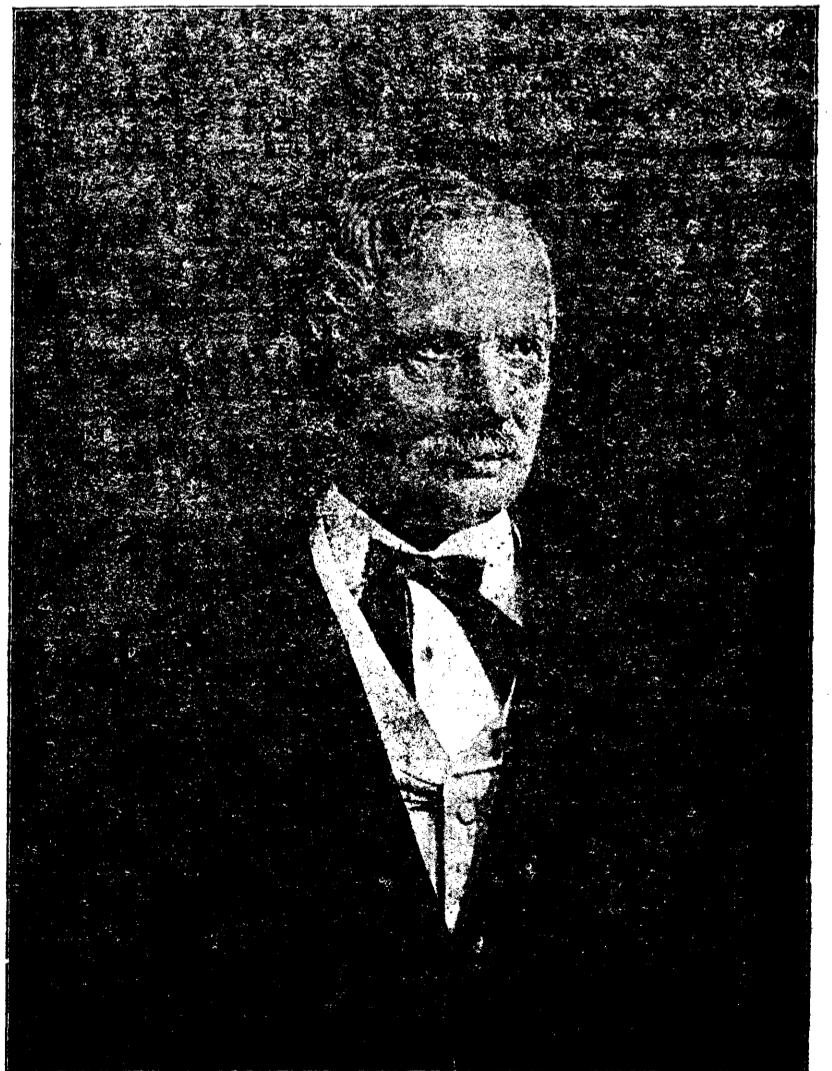
Cine nu cunoaște povestea fiilor lui Roșu Impărat, cari sorțiți au fost să se despartă și să domnească în meleaguri streine și depărtate de olaltă? Ei știau unul de altul numai din auzite, dar năcazurile țărilor lor nu-i lăsau să se întâlnească. Muriu de dorul de a se vedea... Și mare le-a fost bucuria și mai mare serbătoreea, când după ani mulți de dor și așteptare au putut să-și strângă mâna frățește.

Iată povestea neamului ginte latine!

Ne-au venit frații să ne vadă, să ne cunoască. Să le ieșim în întâmpinare și să-i primim cu drag. Așa cum se primesc frații, cari se iubesc și se doresc. E o datorie mare și sfântă, care ne dictează să ne primim frații așa, ca atunci când ei se vor înapoaia în țările lor, să poată povesti cu drag și cu mândrie că inimile în cari svănește sânge roman, sunt aceleași și sunt pătrunse de aceleași sentimente în toate părțile pământului.

Ne îndreptăm cuvântul către toate reuniunile și societățile românești ale Braşovului, rugându-le să-și facă datoria, să se prezinte și să nu treacă cu vederea nimic, din ceea ce ar putea da o înfățișare mai înălțătoare acelei zile, care pentru oraşul nostru este o serbătorire a ginte latine.

„Gazeta Transilvaniei“.

GHEORGHE BARIȚIU (1812—1893)

Fondatorul și primul director al ziarului „Gazeta Transilvaniei“.

GEORGES BARITIU

Le fondateur et le premier directeur du journal „Gazeta Transilvaniei“.

Dela Congresul Presei Latine

Moțiunile votate în ultima ședință.

Complectăm cele reletate în numărul nostru trecut despre ultima ședință a Congresului cu următoarele amănunte:

S'au votat:

I. Propunerea d-lui Bertault (Franța) de a se crea o mare bibliotecă latină cuprinzând în cele cinci limbi latine, lucrările clasice lor respective.

În același timp, tipărirea unui manual al civilizației latine, în care să fie înfățișată caracterizarea fiecărei națiuni latine, în toate domeniile de viață: artă, literatură și știință.

„Biblioteca latină” va ajuta diversele popoare înfrățite să se cunoască în ce au ele mai de seamă, iar „Manualul civilizației latine” va ajuta pe fiecare să știe și nota dominantă a celorlalți și punctele de apropiere comună, realizându-se astfel un domeniu cert de conlucrare și de reciprocă cunoaștere.

II. Propunerea d-lui Walderrama Pinto, atașat comercial al Columbiei, prin care se instituie un premiu anual de 5000 franci francezi ce se va acorda ziaristului latin care prin cea mai bună lucrare, va fi contribuit la cunoașterea, în țările latine a Columbiei. Premiul se va remite în ziua de 20 Iulie a fiecărui an, de către o comisie funcționând la Paris, pe lângă consiliul suprem al Presei Latine.

III. Congresul ia act cu plăcere, — instituirea pentru o perioadă de 4 ani a unui premiu al ziarului „L'Indépendance Roumaine”, premiu de 30 000 lei, pentru cea mai bună lucrare, operă a unui ziarist latin, care va face cunoscută România, în străinătate.

Procedeu de urmat în această privință va fi același, ca și pentru premiul sus menționat, distincțiunea fiind acordată de un juriu funcționând pe lângă Consiliul Suprem al presei latine și având ca reprezentant, în România, pe d-l ministru Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul”.

IV. Propunerea d-lui Titeanu ca ziaristii latini, constituții în grupare specială aparte, să se adune la Geneva, — unde au rolul de colaboratori direcți la opera întreprinsă de Liga Națiunilor — și să schimbe, acolo, informațiunile și materialul do-

cumentar menit să determine o efectivă apropiere a țărilor latine.

Deasemenea și propunerea stabilirii unui contact direct și permanent între studenții români din București și cei spanioli, din Madrid, prin intermediul Organizației „Residencia do Estudiantes” din capitala Spaniei.

V. Propunerea d-lui E. Titeanu de a se forma asociații de presă româno-latine (ale ziaristilor români cu ziarisții din fiecare țară latină, în parte), este admisă principial. Adăosul făcut de propunător, ca aceste asociații să se formeze prin intermediul biroului de presă din ministerul de externe, — intrucât societățile române de presă n'ar fi bine organizate, — determină o violentă replică a d-lui Șeicaru, acesta din urmă cerând ca organizațiile de presă preconizate să se facă prin societățile de presă, iar nu prin zisul serviciu de presă.

VI. Propunerea de a se întreprinde o campanie energetică în scop de a se determina o reducere a taxelor pentru comunicațiile telegrafice de presă, situația actuală fiind în adevăr de neîngăduit. Ca exemplu, destul de elocvent, s'a citat faptul că costul unei telegrame Paris New-York, este aproape de patru ori costul unei telegrame Londra-New-York, ceea ce este și nelogic și profund dăunător.

VII. Se admite ca chestiunea dublei naționalități a ziaristului latin aflat în altă țară latină să fie deferită, spre studiu, unei comisii de specialiști, spre a se cunoaște posibilitățile de traducere în fapt a dezideratului exprimat de al 6-lea congres al Presei Latine.

VIII. Se propune și se admite înființarea unei comisii coloniale a Presei Latine.

IX. D. de Waleffe citește apoi moțiunea prin care se cere desființarea vizei consulare, pe pașapoarte, pentru latini călătorind în țări latine și prin care se subliniază nonsensul regimului de azi în vigoare în această privință.

O serie de țări latine au rezolvat chestiunea, suprimând pur și simplu vizele. Este de dorit ca și celelalte țări, cari n'au adoptat încă această măsură, menită să aducă o sensibilă ușurare, să facă și ele la fel.

Moțiunea este admisă cu unanimitate.

X. Se admite cu unanimitate, proiectul de a se bate o medalie comemorativă a Congresului Presei Latine, medalie cuprinzând efigia lui Dante, Cervantes și Camoens, pe o parte, și a lui Virgiliu și Mistral de cealaltă parte.

Propunerea d-lui ministru Stelian Popescu, președintele congresului, de a se adăuga efigia bardului latinității, poetul român Vasile Alexandru, este primită cu aclamațiuni de întreaga asistență.

XI. Ultimul deziderat al congresului presei latine, — votat și acesta cu unanimitate, — prevede ca fiecare ziarist, în cadrul său și toate puterile de cari dispune, să întreprindă o campanie hotărâtă și susținută, pe lângă publicul și guvernul țării sale, spre a determina acceptarea punctelor votate în congres.

Discursul de închidere.

După votarea moțiunilor și propunerilor, Congresul a fost închis de președintele Stelian Popescu, directorul „Universului” printr'o cuvântare, în care a resumat rezultatele obținute. Reținem din acest discurs următoarele constatări, subliniate de aplauzele azistenței:

„Rezultatele congresului nostru, îndrănesc s'o spun, sunt la același nivel cu entuziasmul cu care d-voastră ați întreprins acest lung pelerinaj la București.

Dață printre rapoartele prezintate congresului sunt unele a căror realizare poate fi socotită ca posibilă în viitor, sunt însă și altele a căror imediată realizare se impune, și cari sunt: schimbarea de studenți și unificarea programelor, crearea unei biblioteci pentru viața latină, colaborarea, — la Geneva și la alte reuniuni internaționale, — a tuturor reprezentanților ziarilor aparținând presei latine.

Dincolo, însă, de cadrul precis pe care l-am tras prin lucrările noastre în congres, — am în vedere, Doamnelor și Domnilor, opera de fraternizare care s'a realizat între poporul nostru — cel mai departe așezat, din marele grup latin — și reprezentanții cei mai autorizați ai presei tuturor țărilor latine.

Iată o constatare pe care subliniind-o, în ce privește succesul asociațiunii noastre, mă simt dator s'o evidențiez în mod special în ce privește țara mea.

N'a fost pe lume țară, care să se vadă mai calomniată decât a noastră, și Dumnezeu știe câte am avut de îndurat din această pricină.

Ne adresăm, nu afecțiunii d-v. și nici afinității de rasă cerându-vă sprijinul; ne adresăm probității d-v. morale, cinstei d-v. de gândire, cerându-vă să spuneți ceea-ce ați văzut și ați simțit aci. Acestea să le arătați în ziarele d-v. și, mai ales, să împiedicați calomnia de a se răspândi asupra unei țări și asupra unei națiuni surori, pe cari le-ați cunoscut acum”.

Banchetul ziarului „Universul”.

Luni la amiază, după închiderea Congresului, a avut loc în sala de marmură a hotelului Boulevard banchetul oferit de ziarul „Universul” în cinstea congresiștilor. Au luat parte miniștrii Duca, Argetoianu, C. C. Dimitriu, dr. Anghelescu, Stelian Popescu, miniștrii plenipotențieri ai țărilor latine, numeroși fost miniștri și parlamentari, între cari d-l Al. Vaida-Voevod precum și toți congresiștii.

Banchetul splendid a decurs în cea mai animată atmosferă, fiindu-se numeroase cuvântări. Au luat cuvântul d-nii Stelian Popescu, Gr. Urdăleanu, d-l Waleffe, L. Dumur, părintele Avramese, d-na Gabriele Reval, d-na Vasconcelos, d-l Simonatti, d-l Vivien, studentul Boldescu etc.

În numele presei din Ardeal a rostit o entuziastă cuvântare d-l deputat Sever Bocu. D-sa a spus congresiștilor, cât de mândru e poporul transilvănean de origina latină și cum conștiința acestei origini l-a dus, la un moment, chiar la o exagerare, creindu-și o limbă artificială aproape latină.

Azi, — poporul nostru alcătuiește un corp și un suflet, pe cari nici o putere din lume nu le va putea desface. Luptele politice, cari ne divizează și pe care cu siguranță le cunoașteți, nu trebuie să înșele pe nimeni. Inerente oricărei organizații politice cu bază democratică, aceste lupte, chiar înverșunate, potrivite temperamentului rasei, au toate un meterez, de care când se izbesc, încealează în chip inevitabil. Acest meterez este unitatea noastră națională, pe care toți românii vor și s'o apere cu prețul celei din urmă picături de sânge.

Un eveniment cultural artistic.

Fuzionarea Reuniunilor române de cântări din Brașov.

În fața unui număr frumos de membrii a avut loc alaltăieri seara în sala liceului „A. Șaguna” adunarea generală a vechii noastre Reuniuni de gimnastică și cântări.

După o scurtă expunere, s'a aprobat unanim hotărârea comitetului „Reuniunii de gimnastică și cântări”, luată simultan și de comitetul „Societății corale române” ca ambele reuniuni să fuzioneze și aceasta cu atât mai mult cu cât cei mai mulți membrii fac parte din ambele reuniuni.

După descărcarea vechiului comitet al Reuniunii de gimnastică și cântări s'a procedat la alegerea noului comitet al Reuniunilor fuzionate, alegându-se cu unanimitate următorii membrii:

Președinte de onoare: dr. Tiberiu Bediceanu, președinte activ dr. I. Hăzan, v-președinte director I. Pricu, dirigent de cor Leo Blum, aranșor al convenirilor sociale D. Marcea, secretar prof. Dragoș Navrea, casier prof. I. Baboie, arhivar R. Pricu.

După terminarea adunării s'a ținut o repetiție.

Bucurându-ne din toată inima de această fuziune, care s'a impus în urma împrejurărilor, dorim noului comitet ca să inaugureze o nouă eră în viața noastră artistică-socială reinviind gloria vechii noastre Reuniuni de cântări de sub conducerea neuitatului maestru Gheorghe Dima.

Iar pentru-ca comitetul să-și poată îndeplini această mare menire, apelăm la toți cântăreții Brașovului să-și de-a concursul, înscriindu-se în Reuniune.

Românii, abonați cel mai vechiu zăar românesc politic „Gazeta Transilvaniei”, care împlinește 90 ani de existență.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”

De-acum zece ani

Amintiri din pribegie

de Valeriu Crișan, preot

— Urmare —

Românii transnistrieni.

Despre venirea Românilor moldoveni pe aceste locuri d-l Teodor Burada în opul său: „O călătorie în satele moldovenești din gubernia Cherson” Iași 1893, scrie următoarele, între altele: „Toate satele din gubernia Cherson, pe care le-am văzut, au caracter românesc destul de bine păstrat, fiind marea majoritate a populațiunii de origine română. Afară de cele descrise, mai enumerăm: Mălăești, Floarea, Tei, Ceșarca, Slobozia, Buturu, Peperija, Goiana, Pașlic, Horoțcaia, Vezmisensca pe râul Bug și alătura Moldavei, Cantacuzinovca și alte multe (sate), cari sunt mari și bogate, având după cum am văzut, unele din ele peste 1200 case.

Se mai află un număr foarte însemnat de Români și în orașele de peste Nistru, ca ele-

ment important al populațiunii, astfel în: Tiraspol, Grigoriopol, Dubasari, Ocna, Pavlovka, Anania și altele.

Satele moldovenești se mai află încă foarte multe și în gubernia Podolsk, în care asemenea elementul predominant al populațiunii este românesc; nu mai puțin se găsește și în orașele acelei gubernii o importantă populațiune românească.

Această populațiune, așezată de cealaltă parte a malului stâng al Nistrului, în aceste două gubernii, trebuie deosebită de coloniile de Români, care se află în alte părți ale Rusiei și a căror origine este mai apropiată. Asemenea colonii se găsesc în vecinătate de Elisabetograd, unde satele pe lângă numele lor, se mai numesc și „roafă”, I: Novo-Kraienka, roata III. etc.” A VII-a roată e Mirgorod, a IX-a roată „Deveata” (dela nrul 9), „Deseata” a X-a roată (dela

nrul 10), până la roata a XII-a. Se numiau aceste așezări de coloniști „roate”, fiindcă ei erau așezați în grupuri pe moșiile Statului, — aceste explicații mi le-a dat locuitorul Petru Cernat din Horoțcaia.

Tot astfel se mai află Români împrăștiați prin Crimeea, chiar până prin Caucaz.

S'ar părea, că așezările Românilor prin aceste părți și cu deosebire acele din gubernia Podolsk, își au originea de pe timpul lui Duca Vodă în a treia a sa domnie, la anul 1679, căci acest Domn, după cum ne spune cronicarul Nicolae Costin, primise dela împărăția turcească „și hatmania la Ucraina, dându-i și buzduganul acelei țări”.

Mai adaugă cronicarul: „Și tot într'acest an au mers Duca Vodă la Nemirova cu doamna sa și cu ginere-său și cu multe gloante și mergând, apoi întorcându-se pe la Soroca au făcut case domnești, cu beciuri de piatră la Țiganauca, împotriva Sorocii peste Nistru și alte case la Peștera lângă Buh, aproape de Nemirova; iară la Nemirova au început așa face stupi, vaci, oi, pluguri de boi pe la toate târgurile, pe de aceea parte de Nistru, darăvelniță de holircă, de bere și de altele, cumpărând miere și domnească ce era și ducea la Ucraina, de făcea mie-

duri de vindea, și ori că avea gând să se mute acolo, cum și era cuvânt între oamenii lui, cum să părăsească Moldova și să se mute cu toată casa lui la Ucraina și de acolo să tragă la Moscu”.

Cronicariul Nicolae Muste dă altă versiune asupra a estei strămutări a Românilor din Moldova peste Nistru. În loc de a o atribui unei colonizări a acelor părți de către Duca-Vodă, după cum spune Neculae Costin, el dă ca pricină acelei strămutări, fuga Românilor peste Nistru, din cauza jafurilor lui Duca-Vodă. El spune: „După-ce a venit Duca-Vodă la Iași, îndată iară a început a sili pe boeri și pe toată țara, și a asuprii cu dăjdi, și fugeau oamenii la Ucraina peste Nistru, și nici zloțașii nu puteau să-i oprească și ziceau oamenii atunci, că Duca-Vodă avea gând să lase Moldova, și să meargă să se așeze la Ucraina; și acest lucru era de crezut, că făcuse și curți Duca-Vodă în Țăcănuca peste Nistru și în satul Pecera, pe malul Buhului (Bugului).

Noi credem totuși fără a afirma, că așezarea Românilor peste Nistru trebuie să fie mult mai veche, de vreme ce aflăm două nume ce se întâlnesc și astăzi la două localități românești de dincolo de Nistru, a-

nume satul numit de Români Caialia și lacul numit de ei Cuciurgan, încă în harta Moldovei, făcută de Reichersdorf, la anul 1541.

Aceasta întindere a populațiunii românești atât de departe spre Răsărit, peste vechea margine a Moldovei, Nistrul, arată cât de spornică a fost lăjirea Românilor, cari s'au coborât din munții Transilvaniei către șesul oriental al Europei, și cea mai vie dovadă despre unitatea neamului Românilor din gubernia Cherson și Podolsk, cu acei din Moldova și Maramurăș, ne-o dovedește asemănarea aproape absolută a tuturor elementelor de căpetenie, care alcătuiesc pe un popor: limbă, credință, obiceiuri, năravuri, cântece și altele.”

— Va urma —

Abonații noștri, cari au rămas în restanță cu plata abonamentului, sunt rugați a ne achita de urgență restanța pentru a nu li se întrerupe trimiterea ziarului.

Scrisori din Maramurăs.

Problema Maramurăsului

— Maramurăsul în comparație cu Munții Apuseni. — Țăranul fără pământ. — Un stat pentru Comisiunea ministerială. —

Toaca s'a auzit la urechile surdului; dl. Tăbărescu a făcut propuneri concrete pentru îmbunătățirea situației materiale a moșilor. Cercetarea comisiei ministeriale la fața locului n'a fost deplasare de paradă și mistuire de păștrăvi.

Cei ce îndrumază șarta neamului și îi cârmuesc destinele trebuie să afie, că mai există o problemă și mai sinistru: problema Maramurăsului. Dacă sărăcia se poate cunoaște — atunci în Maramurăs s'a ajuns superlativul, față de care mizeria din Munții Apuseni este numai în grad comparativ.

In lături cu bagajul politic, — căci dreptatea socială a Maramurăsului nu poate întârzia. E timpul suprem să se rezolve și problema Maramurăsului martirizat.

ligență, care ca și în trecut, trăește și azi din trădarea intereselor țăranului oropsit. Că problema Maramurăsului e ținută în întineric și nu a putut triumfa deodată cu dreptatea moșilor — aceasta se poate multumii conducătorilor și parlamentarilor bațjocuriști de liberali, cari ca șabesșoii lui Groedel își ai evreilor doresc ca prin segregă și frauduloasă să nimicească și să desființeze composcoratele Românilor răziesi nobili.

Comisiunea ministerială nu trebuie să se deplaseze la fața locului. Să caute dosarele dela Comitetul Agrar, unde se mai poate repara ceva și să ordoneze aplicarea art. 9, 24 și 32 din legea Reformei Agrare, revizuirea cerută de toată lumea cu bun simț și sentmente naționale. Să caute la Curtea de Casație dosariul No. 4099/1926 al segregărei frauduloase din Vișăuri și cel din Boșșa, — la Casa centrală pentru improprietărire și cooperăție dosarele și rapoartele inspectorilor asupra fraudelor Băncilor Poporale și a Cooperativelor — și va cunoaște atunci opera trădătorilor de neam de notorietate publică ca Mihalyi Gábor prefect, Mihalyi Péter deputat, învârtelile lui Morșygo dr. Rednic Urdea dela Siguranță, a husarilor tiszaiești și a aventurierilor cari beneficiază de imunitatea parlamentară. Se va îngrozii, dar ce va vedea — și atunci problema Maramurăsului va prima toate preocupările de ordin social-național.

Cor.

Festivalul Corăsescu.

Duminecă 2 Octomvrie a avut loc în sala Reduta, sub patronajul și în prezența d-lui prefect al județului Brașov și al unui public select și numeros, sărbătorirea apreciatului cântăreț și interpret al muzicii noastre originale Ion Corăsescu, care printr-o muncă neîntreruptă de un sfert de secol, a devenit prin executarea cântecului nostru popular un adevărat apostol al propagandei naționale.

A plăcut foarte mult și partea hazlie a programului și îndeosebi punctul din program privitor la optanții maghiari la Liga Națiunilor, stârnind hohote de râs.

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar.

Externe

Germania -- stat unitar

Guvernul Reichului a avut o importanță conferință cu reprezentanții statelor germane. S'a discutat despre reglementarea raporturilor dintre Reich și statele germane. Aceasta în urma propunerii ca Reichul să renunțe la organizația sa federativă de până acum și să devie un stat unitar.

Chestiunea va mai fi discutată în o viitoare conferință a guvernului central cu guvernele federale.

Criza politică din Iugoslavia

În ajunul deschiderii Scupcinei, s'au petrecut la Belgrad fapte politice senzaționale.

Șeful țăranistilor croați Radici s'a împăcat cu șeful partidului democrat independent Pribicevici. Cei doi bărbați politici erau până acuma adversari ireductibili.

D. Radici a declarat ziariștilor că a fost realizat blocul partidelor democratice, din care face parte partidul țăranistilor croați, democrații d-lui Davidovici și democrații independenți de sub conducerea d-lui Pribicevici. Acest bloc va sta sub conducerea d-lui Liuba Davidovici.

Ca o contrabalansare a acestei acțiuni a d-lui Radici clubul clerical sloven de sub președenția d-lui Coroșeș, a hotărât să fuzioneze cu clubul radical de sub președenția d-lui Vuchicevici.

Congresul Federației muncitorilor americani

La Los Angeles, s'a întrunit congresul anual al Federației muncitorilor americani. Biroul federației a prezentat congresului mai multe moțiuni, între cari una în care se cere comuniștilor să părăsească federația. Congresul va mai cere suspendarea provizorie a dispozițiunii pentru limitarea imigrațiunii, întrucât în America este lipsă de brațe. Muncitorii mai cer introducerea săptămânii de 5 zile

O adunare extraordinară a Societății de ajutorare a șoferilor din Brașov.

Societatea de ajutorare a șoferilor din Brașov face cunoscut tuturor interesaților cumcă pe baza hotărârei luate în ședința comitetului ținută la 23 Septemvrie 1927 se convoacă Adunarea generală extraordinară pe ziua de 7 Octomvrie, care se va ținea în sala Restaurantului „Pest“ la orele 8 seara.

La ordinea zilei: alegerea noului președinte și a noului comitet, la care act pot lua parte și vota toți acei membri, cari sunt cu cotizația lunară în regulă sau cari vor să se înscrie. 840 1-1 Comitetul.

Bibliografie

Au apărut în editura: „Cartea Românească“. B.blioteca Minerva No. 218 Parabole de Oskar Wilde. Prețul Lei 6. B.blioteca Minerva No. 140 Icoane din Viața plantelor și animalelor de Carl Ewald. Prețul lei 6. De vânzare la principalele librării din țară.

Știri din străinătate.

Un nou tip de tancuri rusești.

Din Moscova se anunță, că fabricile metalurgice „Lenin“, care se află pe Neva lângă Petrograd, au trecut la construirea unui nou tip de tancuri. Aceste tancuri vor fi mânate cu aburi, vor avea trei osii și o capacitate de transport de 50.000 puduri. Aceste fabrici intenționează să efectueze 50 tancuri anual.

Luptele dela Verdun în film.

În Franța se fac pregătiri pentru cinematografierea marelui film „Verdun“, care va imortaliza rezistența vitejească a armatei franceze în grozava luptă din 1916 și să creeze astfel un monument viu al celor 400.000 francezi căzuți acolo. Dar acest film trebuie să fie prin măreția sa dreptă totodată o armă eficientă pentru propaganda păcii. Turnarea filmului, care va fi lansat simultan în toată lumea la aniversarea armistițiului în 1928, a început de câteva zile. La Verdun s'au deschis porțile monumentului la „Șanșii baionetelor“. Se știe că aici au fost îngropați de vii vre-o 50 soldați francezi, cari așteptau cu baioneta la armă atacul dușmanului. Numai baionetele ieșiau afară din pământul care-i acoperise. Acest episod va fi ilustrat în film.

România Corpul Portărilor Tribunalului Brașov

No. 5150/1927.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publică că în baza deciziunii No. G. 8438-1927 a judecătoriei de ocol Brașov în favorul reclamantului Josef Nagy din Brașov repr. prin edroselul dr. Eugen Kiss din Brașov pentru însusirea creanței de 3104 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 8 Octomvrie 1927 orele 5 p. m., la fața locului, în Brașov Str. Porții No. 64, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară aranjament de ferărie în valoare de 15.000 lei.

În caz de nevoie și sub prețului de estimare. Brașov, 13 Septemvrie 1927. Crișan, Portărel.

România Prefectura județului Brașov. Serviciul Administrativ.

No. 8926/1927.

CONCURS

Publicăm concurs pentru completarea postului de subofțer la această Prefectură, devenit vacant prin punerea în retragere a titularului, pentru limita de vârstă.

Reflecțiunii la acest post sunt invitați de ași înainta cererile, instruite conform art. 5 din legea și art. 7 din Regulamentul pentru Statutul Funcționarilor Publici, cel mai târziu până la 31 Octomvrie 1927, ora 12, la Prefectura Județului Brașov.

(ss) Dr. Teodor Sbarcea Prefect. 836 1-1

AVIZ.

Abonații cari ne fac reclamațiuni și comunicări în scris în chestia ziarului sunt rugați a ne indica întotdeauna și nr-ul de pe adresă sub care li se trimite ziarul. Administrația.

„FURNICA“ Casă de Economii Soc. An. Făgăraș.

Prospect

„Furnica“ casă de economii, societate anonimă, în Făgăraș în adunarea generală, ord. nr. 1 ținută la 19 Februarie 1927 a adus hotărârea, ca să urce capitalul său social dela trei milioane Lei la suma de 10.000.000 Lei (Zecemilioane).

După ce s'a obținut și permisunea Ministerului de Industrie și Comerț; Consiliul de administrație prin aceasta — intru executarea concludului adunării generale — deschide subscrierea la 14.000 acți în bucată de 500 Lei valarea nominală, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar are drept să smeneze de fiecare acție iar che câte două acții noi, iar pentru complectarea ultimului (al zecelea) milion după câte trei acți vechi încă una acție nouă.

2. Acțiunile rămase neoptate de acționari vechi se vor oferi spre subscriere și reacționarii, iar repartizarea se va face de consiliul de administrație, după cum va crede de bine.

3. Terminul de subscriere începe la 1 Septembrie 1927 și durează până la 15 Noemvrie 1927 ora 5 d. m.

4. Prețul acțiunilor pentru vechii acționari se stabilește în suma de 500 Lei capital și 10 Lei pentru șosele de emisiune și impozit.

5. Prețul acțiunilor pentru noii acționari se stabilește în suma de 1000 Lei, din care 500 Lei capital social, 500 Lei incurgând în fondul de rezervă al societății și 20 Lei pentru șosele de emisiune și impozit.

6. Acțiunile se vor plăti în 5 rate și adică:

Lei 100 de fiecare acție la subscriere, plus 10 Lei în șosele Lei 100 de fiecare acție până la 15 Februarie 1928

Lei 100 de fiecare acție până la 15 Mai 1928

Lei 100 de fiecare acție până la 15 August 1928

Lei 100 de fiecare acție până la 15 Noemvrie 1928.

Acționarii noi vor plăti sumele de sus și la terminile indicate în dublu.

Acțiunile se pot plăti și deodată, sau în mai multe rate înainte.

7. După ratele vărsate institutul va bonifica 14% dobândă, iar după ratele restante va scoti 16% dobândă.

8. Contra acționarilor, cari nu vor achita ratele la termen se vor aplica dispozițiunile statutelor din Art. 10 al. 2.

9. Acționarii noi după achitarea prețului întreg s'ablit, intră în drepturile statuare cu 1 Ianuarie 1929.

10. Subscripțiunile se primesc numai la casa institutului nostru, la Albina centrala Sibiu și sucursala Brașov.

Făgăraș, la 30 Iulie 1927. Consiliul de administrație. 838 1-1

LA FORD Automobile de persoane și povară Tractoare FORD au sosit toate accesoriile. Automobile și tractoare RIGLER BRAȘOV, Colț Str. Fântănil și Morilor. 816 2-10

Camera pentru 2 dormi soare ori elev. Inf. la Adm. Z arului. 831 1-3

In ajunul sosirii Congresistilor la Braşov.

Când scoatem această ediție — ora 9 dimineața — un impunător grup de Juni călări, îmbrăcați în splendidele lor costume naționale, au eșit într-o întâmpinarea oaspeților postându-se la întretărierea drumurilor cari vin dela Zizin și Dârste și așteptând convoiul de automobile cari sosesc dela Sinaia.

La acelaș loc au eșit într-o întâmpinarea congresistilor primarul orașului Dr. C. Moga însoțit de secretarul general d-l E. Socaciu.

În piața din fața palatului Tribunalului este ridicat un arc de triumf, în jurul căruia s'a adunat o mulțime de public în frunte cu autoritățile civile și militare, membrele Reuniunii Femeilor române în costume naționale și toate corporațiunile românești cu steagurile lor.

Aici are loc primirea roștindu-se două scurte cuvântări de binevenire, luându-se în considerare timpul limitat destinat vi-

zitei orașului nostru. Va vorbi primarul orașului și președinta Uniunii Femeilor române, d-na Maria B. Baiulescu.

Incepând din Strada Fântânei sunt înșirați de-a dreapta și stânga străzilor până la palatul prefecturii județului elevii și elevele școalelor primare și secundare, ținând în mâni stegulețe, cari reprezintă culorile tuturor țărilor latine.

După bineventarea oaspeților ei vor fi petrecuți pe jos de întreaga asistență până la Restaurantul „Transilvania”, unde se va servi banchetul dat în cinstea oaspeților de primăria orașului și prefectura județului.

Aci vor cânta orchestrele militare iar în fața restaurantului se va desfășura o serbare populară.

Pe la orele 1 oaspeții vor părăsi orașul, luând drumul prin Strada Lungă, însoții până la capătul orașului de convoiul Junilor, spre Bran, Câmpulung.

Cine este lordul Rothermere.

Ziaristul și publicistul binecunoscut englez Sir David Mitrany, care este și corespondentul special pentru Europa centrală și orientală al „Institutului pentru pacea internațională Carnegie”, dă într-un interviu, ziarului „Politica” din Belgrad unele amănunte asupra lordului Rothermere și a acțiunii lui.

„În primul rând — spune publicistul Mitrany — când se vorbește de acțiunea lordului Rothermere, trebuie făcute două distincțiuni. Trebuie adevărat despărțită acțiunea și păreriile lordului de acțiunea și păreriile Angliei, și mai ales ale Angliei oficiale.”

Despre lordul Rothermere spune: „este un om bogat, dar nici nu a fost și nici nu este vre-un personaj politic de vre-o importanță. S-ar putea spune că nici nu există.”

De încheiere, d-l Mitrany spune: „De aceea repet: spuneți cetitorilor d-v. că așa zisa acțiune a lordului Rothermere n'are absolut nici o importanță. Ea este seacă, steapă și repede s'a

vădit neseriozitatea ei. Și cum v'am spus la început, trebuie separată cu totul această acțiune (?) nereserioasă de ceea ce crede și face Anglia oficială. Ca să învederez aceasta, e destul cred să pomenesc ținuta energică a lordului Austen Chamberlain la Geneva, în cunoscuta afacere a optanților unguri”.

D-l Mitrany adaugă apoi, că și prietenii lui politici din partidul liberal și din cel laburist, au comunicat tuturor celor din Ungaria, cari le-au cerut ajutorul contra Cehoslovaciei, României și Jugoslaviei ca să se astâmpere căci nici odată un om politic serios în Anglia din orice partid ar fi el, nu va putea să se gândească la revizuirea unor tratate obținute cu atâtea sacrificii comune și la elaborarea cărora nu s'a avut în vedere decât adevărul și dreptatea. Cu atât mai mult nu se va lua în seamă vre-o plângere venită din partea unui guvern, care nu acordă cea mai mică libertate propriului său popor.

Dela Congresul Cântăreților

Comemorarea lui Anton Pann.

Revenim cu câteva amănunte și observări asupra Congresului al IX. al Cântăreților bisericești din România, ținut la Braşov în ziua de 29 Sept. 1927.

Serviciu divin și parastas.

Congresul s'a început prin celebrarea sf. Liturghii în Biserica sf. Nicolae de către protop. mil. Hociotă și paroh Priscu, precum și a parastasului întru odihna celui mai mare cântăreț român al veacului XIX-lea, Anton Pann. Răspunsurile s'au dat de câți va destoinici cântăreți acompañați de frumosul număr de congresiști. S'a cântat în special după compozițiile lui Anton Pann.

La sfârșitul P. C. Sa protosincol Teofil Ionescu arată importanța congresului chemat să comemoreze pe Anton Pann chiar în Braşov, unde marele cântăreț a servit la Bis. sf. Nicolae. Născut în 1794 în Bulgaria, de origine macedo-român, la 1806 s'a refugiat în Basarabia, unde a servit ca muzicant în armata rusă. De acolo s'a refugiat apoi la București, unde a servit într-un rând ca paraclicier, apoi ca elev în tipografia

lui Petru Efesiu, mai târziu director de tipografie, dascăl domnesc la Seminarul din Râmnic-Vâlcea, cântăreț la Bis. sf. Nicolae Braşov, profesor de muzica vocală la Seminarul din București și psalt la Biserica Lucaci. A murit la anul 1854.

S'a distins printr-o fecundă activitate pe terenul muzicii bisericești, și ca tipăritor de o mulțime de cărți religioase și ca folclorist. A compus însuși numeroase poezii...

Deschiderea Congresului.

După masa comună s'a deschis congresul în sala festivă a Liceului Șaguna în prezența numeroșilor participanți, reprezentanți ai filialelor Botoșani, Gorj, Constanța și Vâlcea etc. A prezidat D-l I. Popescu-Pasăre având ca secretari pe D-ni Gh. D. Olaru-București și Toma Brenciu-Braşov.

D-l Ministru al Cultelor a fost reprezentat prin d-l St. Brădișteanu, iar Sanct. Sa Patriarhul prin P. C. Sa Teofil Ionescu.

P. O. D. protopop Dr. Blaga în absență a fost înlocuit prin păr. Dr. Stinghe, care a ținut să salute pe oaspeți, făcând o

descriere a vieții religioase brașovene. Aduce elogii președintelui d-lui I. Popescu-Pasăre, care cu multă pricepere stăruie pentru dezvoltarea muzicii bisericești.

D-l Brădișteanu salută în numele Ministrului Cultelor și stăruiește pentru ridicarea cântăreților bisericești la adevărata lor valoare și chemare.

Congresul alege ca membrii ai săi pe d-l Țin Braşov și Felea Galați.

Protop. mil. Hociotă salută pe congresiști, exprimând recunoștință răposatului său părinte, fost cantor în Săliște.

Se discută apoi chestiunea salarizării cântăreților, precum și neîndreptățirea cântăreților ardeleni, cari nu numai că n'au nici un sprijin dela stat, dar chiar nici din partea Bisericii și a poporului care îi plătește ridicol.

Se stăruie asupra înființării școlilor de cântăreți pe lângă toate episcopiile.

D-l preș. propune a se lua inițiativa ridicării la Braşov a unui monument marelui compozitor și poet Anton Pann.

La sfârșit s'a decis înființarea și la Braşov a unei filiale.

În cuvinte mișcătoare preș. închide Congresul în convingerea că Asociația Cântăreților va reuși să ridice atât muzica bisericească cât și pe cântăreții la adevăratul nivel.

Festivalul.

Seara la ora 8 s'a dat un festival. D-l Popescu Pasăre a ținut o prea interesantă conferință despre Anton Pann, ilustrată cu cântări din compozițiile marelui cântăreț, renumit în deosebi prin „naționalizarea” muzicii bisericești.

A impresionat publicul constatarea conferențiarului că *chiar și melodia lui „Deșteaptă-te Române” este compoziția lui Anton Pann.* O dovedește printr-o scrisoare a cantorului Ucenescu dele Sita Treime de pe Tocile, care descrie cum în anul 1848, aflându-se la o petrecere cu mai mulți domni — între cari și Andrei Mureșianu, — în grădina parohului, marele poet i-a cerut să cânte melodii vechi. S'a oprit la o melodie de Anton Pann și i-a cerut s'o cânte cu versurile „Deșteaptă-te Române”. S'a primitiv minunat și s'a început chiar din ziua aceea cu instruirea tineretului și publicului român brașovean.

Ne exprimăm și noi mulțumiri, că asociația cântăreților a ținut să comemoreze pe Anton Pann în Braşovul nostru și a-vem convingerea că nu va mai trece mult timp și strănele bisericeștilor noastre vor da adevăratul și mult doritul concurs pentru înălțarea serviciilor divine. Aceasta se va putea însă numai cu cântăreți destoinici, bine calificați și dedicați cu întreg sufletul sfinteilor lor chemări. Astfel de cântăreți îi poți avea însă numai pe lângă o salarizare omenească.

Să sperăm, că atât Conducerea Bisericii cât și Statul însuși, conșinși de rolul cântăreților, vor stăruie în acest scop.

Suntem și noi de acord ca și cântăreții ardeleni să se organizeze, dar organizarea lor să se facă în cadrul Episcopiei, căreia aparțin, și cu aprobarea celor în drept. O organizare serioasă nu este numai aceea de sindicat, care e veșnic preocupat de chestiunea pur materială. Înțelegem și această latură, dar credem, că organizarea cântăreților să tindă îndeosebi la ridicarea nivelului cultural și muzical al membrilor săi, căci — să fim iertați — cum să face azi muzică religioasă în Bisericele noastre, numai mulțimi nu poate pe cel ce caută a fi înălțat sufletește.

eu.

Ultime știri

Intrunirea delegației permanente a P. N. T.

Rezultatul audienței d-lui Mirto la Regență.

Bucur. ști, 6 Octombrie. Marți dimineața a fost primit în audiență de membrii regenței, d-l Eduard Mirto candidatul partidului național-țărănesc dela Bălți.

Audiența a durat dela orele 10 și jumătate până la 12 și un sfert. D-l Mirto a expus faptele cunoscute cari s-au petrecut la Bălți cu prilejul alegerii și a analizat situația generală din Basarabia.

Cu acest prilej d-l Mirto s-a convins că regența este bine informată despre mersul lucrurilor în țară.

Seara d-l Mirto a avut o intervedere cu d-l Iuliu Maniu președintele partidului național-țărănesc, care a sosit în aceea zi la București, comunicându-i rezultatul audienței.

Se afirmă ca acest rezultat ar fi satisfăcător pentru partidul național țărănesc și că se poate conta pe unele măsuri de reprimare a ilegalităților comise în alegerea dela Bălți.

Părerea generală este că alegerea din Bălți va fi invalidată.

Pentru eri Miercuri, la orele 11 a. m. a fost convocată delegația permanentă a partidului național-țărănesc. S-a făcut un examen al situației politice în preajma deschiderii Parlamentului și s-au luat în discuție măsurile necesare pentru aranjarea diferitelor adunări populare pe cari le va organiza partidul precum și pentru pregătirea congresului dela Alba-Iulia. Discuțiile continuă și azi.

INFORMAȚIUNI

Memoriul studenților macedo-români. Societatea studenților universitari macedo-români din București a remis congresului presei latine un memoriu, în care se expune situația și se lămuresc revendicările de ordin național și cultural al elementului românesc de peste Dunăre.

Înaintările pentru învățatori. Ministerul instrucțiunii a revenit asupra dispozițiilor luate prin decizia No. 70.128 926, ca învățătorii ardeleni și bănățeni cari la aplicarea actualei legi, aveau 3 ani de funcțiune, să fie scutiți de punerea examenului de înaintare pe loc să fie înaintați în mod automat la gradul I, atunci când îndeplinesc 12 ani de serviciu.

Se vor aplica în întregime dispozițiile din lege în privința înaintării la gradul II și I, înlocmai ca și colegilor lor din restul țării, în toate privește aceste două înaintări.

O serată experimentală de ocultism va avea loc astăzi, Joi seara, la orele 8½ în sala Astra (Apollo) cu un foarte bogat program de experimentări. D-l prof. C. A. Fundo este prea bine cunoscut publicului nostru dela prima reprezentare dată acum 2 luni și merită întreg concursul publicului românesc. Bilete în cursul zilei și seara la casă.

Cercetați Magazinul de Manufactură

EMIL BOLOGA

BRAȘOV, Târgul Grăului No. 3
reputație bună, prețuri solide, tot felul de stofe pentru Dame și Domni. Stofe de uniforme la elevi cu REDUCERE.

Copil sfășiat de un porc. Un copil de 2 ani al fetei Maria Ionescu din București (str. Frunzei) a fost alaltăeri devorat de un porc. Mama copilului plecând la lucru l-a lăsat pe acesta singur în casă, legând ușa cu o cârpă, fiind stricat lăcatul.

Într-un moment, un purcel de teva luni al unui vecin, a pătruns în casă, rupând ușa. Porcul a trântit pe copil jos și a nceput să muște din el. I-a, mâncat mâna și urechea dreaptă apoi mâna stângă. Copilul orbil mutilat, a fost internat în spital.

Avis. Se aduce la cunoștința publică cum că d-nul Ștefan Voicu, cunoscutul profesor de muzică, a fost numit în calitate de dirigent al Societății de Muzică al soc. „Armonia” din Braşov, cu începere dela 1 Oct. a. a.

Traduceri și legalizări de traduceri din orice domeniu se execută exact și urgent în biroul din Strada Porții 44 al d-lui Dr. Ioan Lemeny, traducător și interpret autorizat pe lângă instanțele judecătorești Braşov.

Săptămâna orbilor în Rusia sovietică.

În Septembrie s-a organizat în Rusia sovietică o săptămână a orbilor, care a avut de scop să atragă atenția opiniei publice pentru îmbunătățirea soartei orbilor. În acelaș timp a avut loc și un congres al orbilor precum și o expoziție a obiectelor lucrate de dânsii. După datele publicate, sunt azi în Rusia 340.000 orbi. Numai o mică parte este sprijinită de stat și de societatea panrusă a orbilor. Majoritatea lor este lăsată în voia soartei.

Cețiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei,
cel mai vechi ziar românesc